

РОЗВИТОК МАРКЕТИНГОВОЇ ТОВАРНО-АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ВИНОГРАДУ СТОЛОВОГО НАПРЯМУ

М. Сахацький, А. Белоус

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Проаналізовано стан сортименту виноградних насаджень України, а саме сортів винограду столового напрямку основних виноградарських регіонів України та необхідності його вдосконалення при інтеграції у світовий ринок. Через те, що сортимент винограду є одним з основних чинників, який необхідно враховувати при інтеграції галузі у світовий ринок, він повинен відповідати смакам споживача традиційних сортів, а також залучати їх до нових сортів, які були одержані в останні роки. Але слід зазначити, що розмноження і впровадження сортів нової селекції відбувається дуже повільно як через невеликі розміри маточників, або навіть їх відсутність, так і через певну недовіру до нового сортименту. До того ж формування й реконструкція сортименту винограду здійснюється стихійно, до уваги береться лише ринковий попит, не враховуються перспективи розвитку регіонів, господарств та наявність розсадницької бази.

Ключові слова. *Столові сорти винограду, сортимент сортів винограду, аналіз ринку столових сортів, конвеєр столових сортів винограду, сорти нової селекції.*

Вступ. Актуальність науково прикладного опрацювання проблеми формування сортименту сортів винограду столового напрямку зумовлена цілим рядом чинників, серед яких до основних слід віднести те, що виноградарський сектор є економічно самодостатнім та відноситься до числа найбільш вагомих в АПК й господарському комплексі. Значущість виноградарства для висхідного соціально-економічного розвитку країни полягає в тому, що ця сфера виробничо-господарської діяльності зберігає і розвиває традиції, звичаї та культуру Української нації. За рівнем конкурентоспроможності продукції виноградарства можна об'єктивно оцінити зрілість провідників державної політики всіх управлінських поверхів країни, регуляторні важелі якої надають синергію від поєднання в цілісну систему економічних, соціальних, екологічних, інституціональних та науково-технологічних складових суспільства. Особливої уваги при цьому заслуговує виноградарство столового напрямку як такого, що віддзеркалює реальність соціального спрямування національної економіки, бо оздоровлює населення країни, задовольняє фізіологічні потреби людини в основних харчових речовинах і енергії, покращує в суспільстві культуру харчового споживання.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження проблеми формування сортименту виноградних насаджень України та її регіонів проводять Авидзба А.М., Анісімова Н.Ю., Бузні А.М., Белоус І.В., Власов В.В., Волинкін В.А.,

Лянний О.Д., Мелешко Л.Ф., Спектор Я.С., Тулаєва М.І., Серпуховітіна К.А., Хреновськов Е.І., Червен І.І., Черемісіна С.Г. й інші вчені. Але необхідно зазначити, що інтенсивна інтеграція України у світовий економічний простір, незадовільний стан і регресивний рух важливої для здоров'я нації галузі потребують її постійного наукового супроводу та більш глибокого вивчення проблем формування сортименту виноградних насаджень столового напрямку.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо розвитку маркетингової товарно-асортиментної політики винограду столового напрямку для задоволення потреб споживачів як вітчизняного, так і світового ринків у високоякісному, цілющому, високопоживному продукту.

Результати досліджень. Обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо розвитку маркетингової товарно-асортиментної політики винограду столового напрямку передбачає проведення аналізу його сучасного стану та існуючих трендів для виявлення чинників, вплив яких прискорює чи гальмує висхідний рух галузі, що покликана задовольняти потреби споживачів у високоякісній та цілющій продукції. Ознайомлення зі спеціальною літературою з досліджуваної проблеми показує, що виноградарство України має тисячолітню історію, яку започаткували в Північному Причорномор'ї греки-колоністи за 2-3 століття до нашої ери і продовжили генуезці, які мали тут колонії в XI-XII віці. В подальшому протягом багатьох років сортимент виноградників України збільшувався тільки за рахунок інтродукованих сортів, які завозилися з Європи, насамперед з Франції, Німеччини, Болгарії та Угорщини. Перші українські сорти - Сухолиманський білий, Одеський чорний, Сорочок Жовтню, Бастардо магарачський, Ранній Магарача були районовані 1969 року. За останні десятиріччя у сортиментах, що змінювалися, налічувалося від 110 до 120 сортів. Однак співвідношення вітчизняних та зарубіжних сортів змінюється. Так, якщо до 90-х років інтродуковані сорти становили 80%, а українські 20%, то до 2006 року останніх було вже 50%, а у реєстрі 2007 року - 54% [2, с. 24].

Відсоткове збільшення сортів вітчизняного походження в структурі виноградних сортів дозволяє зробити два узагальнюючі висновки. Перший, роль наукового супроводу виробничо-господарської діяльності виноградарської галузі зростає, бо сортове оновлення відбувається на основі надійного інноваційного забезпечення. Другий, потіснити інтродукований виноград та збільшити частку автохтонних сортів в умовах ринкової економіки можливо лише за рахунок вищої конкурентоспроможності сорту-новинки, що містить відчутні якісні переваги по відношенню до чужорідного. Для південних областей України та Закарпаття виноградарство є надзвичайно важливою галуззю, яка здатна приносити значні прибутки. Проте аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку виноградарської галузі показує, що протягом багатьох років в виноградарстві України зберігається небезпечна тенденція занепаду. Про це свідчить скорочення площі насаджень, зменшення їх урожайності та обсягів валового збору, що характерне для всіх областей промислового виноградарства

[1, с. 12].

За напрямом використання врожаю всі виноградні насадження України поділяються на дві групи: виноградники столового напрямку (споживання винограду в свіжому вигляді) і виноградники технічного напрямку (сировина до виробництва вина та інших продуктів з винограду). Взагалі основні промислові сортові ресурси винограду України представляють близько 25 сортів, з них біля 15 - технічних, 5-6 столових та 5 універсальних. За даними останнього перепису 1998 р. в структурі виноградних насаджень України переважали технічні сорти (більш ніж 80% загальної площі). У матеріалах перепису враховано 54 технічних, 27 столових та 11 технічно-столових сортів. Технічні сорти займають 80,7 тис. га, або 75,0% від загальної площі насаджень, столові - 21,2 тис. га, або 20,0%, і технічно-столові - відповідно 5,4 тис. га, або 5,0% [2, с. 25]. Структура сортового складу виноградних насаджень України у 2018 р. представлена в таблиці 1. Аналіз цифрових даних таблиці показує, що столовий виноград в продуктивних насадженнях представлений 43 сортами, що вирощуються в п'яти областях загальною площею 2138,2 гектарів. При цьому сортимент столового винограду в основному представлений п'ятьма сортами – Аркадія, Кеша, Молдова, Мускат янтарний, Одеський сувенір. На ці сорти приходиться 67,2% від загальної площі столового винограду країни. Тоді як 38 інших сортів займають лише 32,8 % загальної площі. Варто вказати на те, що беззаперечним лідером в сортовому насадженні столового винограду є Молдова, площа якої складає 766,71 га, або майже 36 % від загальної площі насаджень. Сорт Аркадія займає другу сходинку в сортовому рейтингу столових виноградів за площею насаджень, що в 2 рази менше значення аналогічного показника сорту Молдова. На поточний період за площею насаджень сорти Молдова та Аркадія домінують в сортименті столового винограду: їх питома вага складає понад 53,6 % в загальній площі столових насаджень. Про значущість цих сортів по відношенню до інших засвідчує те, що за площею сорт Аркадія у 3,4 рази перевищує сорт Одеський Сувенір, який займає третю сходинку у загальному рейтингу площ столового винограду. У всіх регіонах промислового вирощування винограду в Україні поширені три сорти – Молдова, Аркадія та Восторг.

Таблиця 1. Площа столових сортів винограду за регіонами у 2018 р.

Сорт	Площа		в тому числі, га				
	га	%	Одеська обл.	Миколаївська обл.	Херсонська обл.	Закарпатська обл.	Запорізька обл.
Августін	9,29	0,43	9,29	-	-	-	-
Аркадія	381,12	17,82	295,01	7,02	67,59	0,25	11,25
Мельника без кісточок	0,03	0,00	-	0,03	-	-	-
Болгарія	0,04	0,00	-	-	-	-	0,04
Вересень	0,03	0,00	-	0,03	-	-	-

Продовження таблиці 1

Віоріка	7,15	0,33	7,15	-	-	-	-
Восторг	78,56	3,67	58,61	0,5	18,0	0,25	1,2
Гурзуфський рожевий	4,17	0,20	4,15	0,02	-	-	-
Декабрьський	26	1,22	-	-	26,0	-	-
Дунав	4,83	0,23	4,8	-	-	0,03	-
Загадка	1,45	0,07	1,42	0,03	-	-	-
Кардинал	11,25	0,53	11,25	-	-	-	-
Кардишах	0,7	0,03	0,7	-	-	-	-
Кеша	89,05	4,16	74,78	-	13,27	-	1,0
Кишмиш лучистий	2,24	0,10	2,24	-	-	-	-
Кишмиш таїровський	2,04	0,10	-	-	-	-	2,04
Кодрянкa	10,39	0,49	6,69	-	1,0	-	2,7
Королева виноградників	81,83	3,83	65,76	0,02	10,0	6,05	-
Лівія	7,18	0,34	5,2	-	1,7	-	0,29
Любительський	10,39	0,49	10,36	0,03	-	-	-
Мечта	8,16	0,38	8,13	0,03	-	-	-
Молдова	766,71	35,86	577,81	101,0	87,6	0,1	0,2
Мускат Голодриги	26,8	1,25	26,25	0,05	-	0,5	-
Мускат жемчужний	18,33	0,86	17,3	1,03	-	-	-
Мускат янтарний	89,83	4,20	89,83	-	-	-	-
Новий подарунок Запоріжжю	10,75	0,50	10,75	-	-	-	-
Одеський сувенір	110,69	5,18	107,65	0,04	3,0	-	-
Оригінал	22,16	1,04	22,11	0,05	-	-	-
Плевен	8,98	0,42	5,48	-	0,5	-	3,0
Подарок Запоріжжя	29,74	1,39	11,68	0,03	8,3	-	9,73
Преображение	0,45	0,02	-	-	-	-	0,45
Ранній Магарача	39,17	1,83	39,17	-	-	-	-
Спорт-2	11	0,51	11,0	-	-	-	-
Страшенський	15,72	0,74	3,39	1,5	10,8	-	0,03
Сурученський білий	83,91	3,92	77,31	-	6,6	-	-
Таврія	8,21	0,38	8,21	-	-	-	-
Таїр	6,25	0,29	6,25	-	-	-	-
Талісман	0,45	0,02	0,45	-	-	-	-
Флора	52,35	2,45	51,85	0,02	-	0,25	0,23
Цитронний Магарача	37,77	1,77	2,34	4,63	30,8	-	-
Шоколадний	32,7	1,53	23,67	0,03	8,0	-	1,0
Ювілей Журавля	7,15	0,33	7,15	-	-	-	-
Яловенський стійкий	4,5	0,21	4,5	-	-	-	-
Всього столових сортів	2138,2	100	1673,65	163,9	259,36	7,26	34,03

Динаміка сортового складу насаджень столового винограду за останні 13 років представлена на матеріалах Одеської області (табл. 2), де зосереджено 78,3 % від загальної площі всіх виноградників України. Понад 35 сортів столового винограду включено до промислового асортименту районуваних сортів Одещини. До найсприятливіших районів для сортів всіх напрямів використання та термінів досягання окремі дослідники відносять Болградський, Ренійський, Білгород-Дністровський та деякі інші райони, прилеглі до берегів моря та великих водойм [1, с. 24]. Вважаємо, що ця оцінка є досить спірною. Бо загальне потепління, нові технології та сорти створюють перспективи вирощування столового винограду в абсолютній більшості районів Одеської області.

При відсутності даних перепису сортів виноградників по країні, наведені цифрові матеріали базуються на результатах наукових досліджень ННЦ „Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова”. Аналіз наведених даних показує, що протягом періоду дослідження по Одещині відбулося різке падіння (на 2964,3 га, або на 64 %) загальної площі столових сортів винограду. За 13 років втрачено 23 сорти столового винограду, в тому числі тих, що мають значні перспективи для вигідного позиціонування на ринку. Такі масштабні втрати столових насаджень засвідчують про наявність глибокої кризи галузі та відсутність у неї надійного маркетингового забезпечення.

Приріст площі столових насаджень мають лише такі сорти як Аркадія, Сурученський білий, Кардинал, Восторг. З них вагомим є тільки приріст площі сорту Аркадія (на 260,01 га), тоді як прирости інших вищеназваних сортів знаходяться в межах від 4,25 га (Кардинал) до 49,31 га (Сурученський білий). З позицій маркетингу позитивно слід оцінювати приріст інших сортів винограду (на 169,77 га). Проте вказані збільшення насаджень не компенсували понесених втрат від скорочення та вилучення із промислового обороту сортів столового винограду.

Вважаємо спірною точку зору, що на сорти Молдова та Ранній Магарача в Україні вже давно немає попиту споживача, до того ж вони не є стійкими до хвороб (крім Молдови), морозу та посухи [2, с. 25]. Названі сорти, а також виведені із промислового обороту столові виноградні сорти Іршаї Олівер, Красуня Цегледа, Жемчуг Саба, Мускат гамбурзький, Альфонс Лавалле, Карабурну, Кардинал, Чауш білий та інші, мають свою стародавність, що варто використовувати в якості своєрідного ринкового бренду. Абсолютна більшість виведених із господарського обороту столових сортів з досить цікавими власними історіями створення та особливостями регіонів походження.

Кожний із столових сортів винограду, включно з виведеними із промислового обороту, виконує певну товарну місію по задоволенню різнопланових потреб споживачів завдяки своїй індивідуальності та особливим властивостям за поживністю, дієтичною цінністю, якістю, унікальністю, смаком, гармонійністю, оригінальністю формування куща, дизайном листя, лози, формою грона, ягоди тощо. Всі ці якісні характеристики та відмінності варто використовувати в позиціонуванні на ринку та виокремлювати серед аналогічних товарів для маркетингового стимулювання збуту.

Відносно нові столові сорти – Восторг, Аркадія, Зоряка, Мечта вирізняє різна ринкова участь, а відтак і динаміка площі насаджень. Так, сорт Аркадія завдяки надзвичайно раннім строкам дозрівання, високій урожайності, великим за розмірами гронам та великим м'яккості-соковитим ягодам з легким мускатним ароматом, збільшує площі насаджень. Сорт Восторг вирізняється високою урожайністю, раннім строком дозрівання та смачною ягодою з хрусткою м'яккістю, що в поєднанні зі стійкістю до низьких температур слугує фактором збільшення площі.

Таблиця 2. Динаміка сортименту столових виноградників в сільськогосподарських підприємствах Одеської області за 2005-2018 рр.

№ п/п	Назва сорту	Площа, га		У % до загальної площі	
		2005 р.	2018 р.	2005 р.	2018 р.
1	Молдова	1281	577,81	27,6	34,5
2	Ранній Магарача	1204	39,17	26,0	2,3
3	Шасла біла	344	-	7,4	X
4	Мускат янтарний	219	89,93	4,7	5,4
5	Одеський ранній	216	-	4,7	X
6	Королева виноградників	202	65,76	4,4	3,9
7	Італія	177	-	3,8	X
8	Одеський сувенір	115	107,65	2,5	6,4
9	Іршаї Олівер	134	-	2,9	X
10	Красуня Цегледа	67	-	1,4	X
11	Жемчуг Саба	60	-	1,3	X
12	Восторг	44	58,61	0,9	3,5
13	Сенсо	42	-	0,9	X
14	Мускат гамбурзький	40	-	0,9	X
15	Альфонс Лавалле	38	-	0,8	X
16	Аркадія	35	295,01	0,8	17,6
17	Мускат жемчужний	33	17,3	0,7	1,0
18	Зоряка	32	-	0,7	X
19	Дністровський рожевий	30	-	0,6	X
20	Сурученський білий	28	77,31	0,6	4,6
21	Аттіла	23	-	0,5	X
22	Грочанка	20	-	0,4	X
23	Декабрський	19	-	0,4	X
24	Іспанський	15	-	0,3	X
25	Мечта	11	8,13	0,2	0,5
26	Янтар ОСП	10	-	0,2	X
27	Карабурну	7	-	0,2	X
28	Кардинал	7	11,25	0,2	0,7
29	Кутузовський	7	-	0,2	X
30	Мускат таїровський	6	-	0,1	X
31	Чауш білий	6	-	0,1	X
32	Южанка ОСП	4	-	0,1	X
33	Ланка	3	-	0,1	X
34	Агадаї	3	-	0,1	X
35	Інші	156	325,77	3,4	19,5
	Всього столових сортів	4638	1673,7	100,0	100,0

Джерело: Дослідження ННЦ „Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова”.

На відміну від вказаних сортів, площа сорту Мечта – скорочується (на 2,87 га). Проте його маркетингові перспективи досить солідні. Бо сорт Мечта варто позиціонувати як безсім'яний, що має темно-рожеву м'ясисто-соковиту ягоду гармонійного смаку на циліндрично-конусній або крилатій гроні. При цьому ягоди сорту придатні для переробки на кишмиш. Така комплексна позиція

досить виграшна при просуванні на різних за сегментами споживачів ринках.

Сорт Зорька взагалі виведений із промислового господарського обороту. Тоді як маркетингові перспективи цього винограду базуються на дуже ранньому строку дозрівання, грони якого середні за розмірами і мають конусну та рихлу форму. На них знаходяться овальні, біло-рожеві ягоди середньої величини, приємного та гармонійного смаку. Завдяки ранньому строку дозрівання конкуренція на виноградному ринку для цього сорту незначна, чим варто скористатися при його вирощуванні та просуванні.

Маркетингова товарно-асортиментної політики винограду столового напряму передбачає приділення належної уваги до строків досягання винограду. Бо сортимент повинен сформований таким чином, щоб можна було скласти конвеєр сортів від дуже ранніх до пізніх строків дозрівання для подовження терміну споживання винограду у свіжому вигляді і зменшення навантаження підприємств у пікові моменти збору врожаю.

Сорти українського Реєстру, як інтродуковані, так і нової селекції, відрізняються різноманітністю за кольором, смаковими якостями, строками досягання, технологічністю та іншими показниками. Однак розмноження і впровадження сортів нової селекції відбувається досить повільно як через невеликі стартові маточники й кількість саджанців, так і певну недовіру до нового сортименту з боку покупців. До того ж формування й реконструкція сортименту винограду здійснюється стихійно, до уваги береться лише ринковий попит, не враховуються перспективи розвитку регіонів, господарств та наявність розсадницької бази [1, с. 27].

Відтак, просування нових сортів столового винограду потребує активної інформативної реклами, в якій потенційним споживачам доцільно донести властивості цього сорту, його особливості та переваги по відношенню до аналогічних продуктів. Важливо цю інформацію донести як кінцевим споживачам продукції, так і посередникам, якими є оптові та роздрібні торговельні мережі. Новинки столових сортів винограду представляють також інтерес для аграрних товаровиробників, які бажають вирощувати конкурентоспроможну продукцію та виступають в якості оптових закупників великих партій розсадницького матеріалу.

Поділяємо точку зору фахівців, які вважають, що сортимент винограду є одним з основних чинників, який необхідно враховувати при інтеграції галузі у світовий ринок. Тому важливо знати особливості конкретних національних ринків, щоб столовий виноград в повній мірі відповідав смакам споживача традиційних сортів, а також залучав їх до споживання винограду нових сортів. Спеціалісти рекомендують, щоб співвідношення традиційних та нових сортів складало відповідно 75% та 25 відсотків. Причому частка сортів нової селекції, здебільшого стійких до стресових чинників зовнішнього середовища (морозу, посухи) та грибних хвороб, є страховим фондом на випадок форс-мажорних обставин, пов'язаних з кліматичними умовами наших виноградарських регіонів [3, с. 3; 4, с. 8]. Згідно маркетингових досліджень на ринку столових сортів винограду перевага віддається біло- та рожевоаягідним сортам, крупногроздним

та крупноягідним [2, с. 26].

Висновки. Столовий виноград в промислових насадженнях України представлений 43 сортами, що вирощуються в п'яти областях країни загальною площею 2138,2 гектарів. Лідером в насадженнях столового винограду виступає сорт Молдова з площею 766,71 га, що складає майже 36 % від загальної площі насаджень. В усіх регіонах промислового вирощування винограду в Україні поширені три столові сорти – Молдова, Аркадія, Восторг.

В Одеській області зосереджено 78,3 % від загальної площі всіх столових виноградників України та вирощується понад 35 столових сортів. За 2005 – 2018 рр.. на Одещині площа столових сортів винограду скоротилася на 2964,3 га, або на 64 %, із промислового обороту було вилучено 23 сорти. Ці втрати засвідчують про наявність глибокої кризи галузі та відсутність у неї надійного товарно-асортиментного маркетингового забезпечення.

Розвиток маркетингової товарно-асортиментної політики винограду столового напряму повинен базуватися на властивостях цього продукту як високоякісного, цілющого, високопоживного. Традиційні у вирощуванні сорти столового винограду Ранній Магарача, Іршаї Олівер, Красуня Цегледа, Жемчуг Саба, Мускат гамбурзький, Альфонс Лавалле, Карабурну, Кардинал, Чауш білий та інші, повинні позиціонуватися як стародавні бренди з власними історіями створення та особливостями походження. Просування продукції нових сортів столового винограду потребує активної інформативної реклами, в якій потенційним споживачам доцільно донести властивості цих сортів, їх особливості та переваги по відношенню до аналогічних продуктів. При виведенні столового винограду на світовий ринок важливо враховувати специфіку кожної національної економіки та культуру споживання столового винограду.

Абсолютна більшість районованих сортів столового винограду має певну товарну місію завдяки своїй індивідуальності та особливим властивостям за поживністю, дієтичною цінністю, якістю, унікальністю, смаком, гармонійністю, оригінальністю формування куща, дизайном листя, лози, формою грони, ягоди тощо. Ці якісні характеристики та відмінності варто використовувати в позиціонуванні винограду на ринку та виокремлювати серед аналогічних товарів для маркетингового стимулювання збуту та задоволення різнопланових потреб споживачів.

Маркетингова товарно-асортиментної політики винограду столового напряму передбачає приділення належної уваги до строків досягання винограду. Сортимент повинен поєднувати сорти столового винограду у аналогу до конвеєра – від дуже ранніх сортів до пізніх строків дозрівання для подовження терміну постачання на ринок та споживання винограду у свіжому вигляді.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розвитком комплексу маркетингу винограду столових сортів як на вітчизняному, так і на світовому ринках. Варто проводити дослідження щодо інноваційної політики виведення нових сортів столового винограду, що повинні проводитися в напрямку підвищення їх стійкості хвороб, шкідників, морозу, посух та відповідати

вимогам споживачів щодо лікувальних властивостей, смаку, крупноплодності, кольору ягід, дизайну грони, строків дозрівання. Важливим постають напрями досліджень стосовно раціоналізації маркетингової дистрибуції продукції виноградарських суб'єктів господарювання та розвитку їх цифрового маркетингу на різних за масштабами ринках столового винограду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белоус І.В. Стратегія розвитку виноградарства і виноробства України та передумови виходу їх продукції на світовий ринок: монографія. Одеса: ННЦ «ІВіВ ім. В.Є.Таїрова», 2015. 204 с.
2. Тулаєва М.І., Спектор Я.С. Перспективи виноградарства. *Farmer*. 2007. №7. С. 24-27.
3. Авидзба А.М., Волынкин В.А. Разработка и реализация национальной программы совершенствования сортимента винограда в Украине. *Магарач. Виноградарство и виноделие*. 2007. №2. С. 2-5.
4. Лянний О.Д., Мелешко Л.Ф., Спектор Я.С. Сортимент винограду України і його поліпшення. *Виноградарство і виноробство: міжвідомчий науковий збірник*. 2002. №40. С. 3-13.
5. Серпуховитина К.А. Современные направления в развитии виноградарства при интеграции в мировой рынок. *Проблемы интеграции в мировой рынок винограда и вина: материалы международной научно-практической конференции (10-11 ноября 2004 г. Новочеркасск)*. Новочеркасск. 2005. С. 18-25.
6. Власов В., Джабурія Л., Белоус І. Виноградарська галузь потребує перетворень. *Пропозиція*. 2014. С. 6-9.
7. Власов В.В., Власова О.Ю., Шапошнікова О.Ф. та ін. Кадастр виноградників України –основа контролю якості виноградарсько-виноробної продукції. «Биоразнообразие. Экология. Адаптация. Эволюция»: материалы VI междунар. конф. молодых ученых (13-17 мая 2013 г., г. Одеса). Одесса, 2013. С. 314-315.
8. Vlasov V.V., Belous I.V., Dzhaburiya L.V., Bulayeva Yu.Yu. Development Model of Winemaking Regions in Ukraine. *Agricultural Science and Practice*. 2014. Vol. 1, № 1. P. 53-61.

РАЗВИТИЕ МАРКЕТИНГОВОЙ ТОВАРНО-АССОРТИМЕНТНОЙ ПОЛИТИКИ ВИНОГРАДА СТОЛОВОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Сахацкий Н., Белоус А.

Проанализированы состояния сортимента виноградных насаждений Украины, а именно сортов винограда столового направления основных виноградарских регионов Украины и необходимости его совершенствования при интеграции в мировой рынок. Так что сортимент винограда является одним из основных факторов, который необходимо учитывать при интеграции отрасли в мировой рынок, он должен соответствовать вкусам потребителя традиционных сортов, а также привлекать их к новым сортам, которые были

получены в последние десятилетия. Но следует отметить, что размножение и внедрение сортов новой селекции происходит очень медленно как через небольшие размеры маточники, или даже их отсутствие, так и определенное недоверие к новому сортимента. К тому же формирование и реконструкция сортимента винограда осуществляется стихийно, не учитывается только рыночный спрос, не учитываются перспективы развития регионов, хозяйств и наличие питомнических базы.

Ключевые слова. Столовые сорта винограда, сортимент сортов винограда, анализ рынка столовых сортов, конвейер столовых сортов винограда, сорта новой селекции.

THE FORMATION OF THE TABLE DIRECTION GRAPE VARIETIES ASSORTMENT

Sakhatskyi M., Belous A.

The conditions of the assortment of grape plantations in Ukraine, namely, table grape varieties of the main direction of the Ukraine viticulture regions and the need for its improvement when integrated into the world market, are analyzed. So the grape assortment is one of the main factors that must be taken into account when integrating the industry into the world market, it must correspond to the tastes of consumers of traditional varieties, and also attract them to new varieties that have been obtained in recent decades. But it should be noted that the propagation and introduction of varieties of new selection occurs very slowly, both through the small size of the mother liquors, or even their absence, and a certain distrust of the new assortment. In addition, the formation and reconstruction of the assortment of grapes is carried out spontaneously, only market demand is not taken into account, the prospects for the development of regions, farms and the presence of nursery facilities are not taken into account.

The development of marketing commodity-assortment policy of table grapes must be based on the properties of this product as high quality, healing, high nutrient. The promotion of the production of new varieties of table grapes requires active informative advertising, in which it is advisable for potential consumers to convey the properties of these varieties, their peculiarities and advantages over similar products. When bringing table grapes to the world market, it is important to take into account the specifics of each national economy and the culture of consumption of table grapes. Marketing of the commodity-assortment policy of table grapes implies paying due attention to the timing of reaching the grapes. The assortment should combine table grape varieties analogous to the conveyor - from very early varieties to late ripening dates to extend the market delivery and fresh consumption of grapes.

Key words. Table grape varieties, assortment of grape varieties, market analysis of table varieties, conveyor of table grape varieties, new selection varieties.